ALİ BİN FUDAYL BİN IYÂD

Hadîs âlimi. Künyesi, Ali bin Fudayl bin Iyâd bin Mes'ûd bin Bişr-et-Temîmî. Abbâd bin Mansur, Abdülazîz bin Ebî Revvâd, Leys bin Ebî Süleym. Zeyd bin Bekir ve Muhammed bin Sevr es-San'ânî'den ilim öğrenip rivâyette bulundu. Kendisinden, babası, İbn-i Uyeyne, Ebû Bekir bin Iyâş, Şihâb bin Abbâd, Ebû Süleymân ed-Dârimî, Ahmed bin Abdullah bin Yûnus ve başkaları ilim öğrenip hadîs-i şerîf rivâyet ettiler. İmâm-ı Nesâî, O sika (Hadîs ilminde güvenilir bir zâtdır) buyurdu. Hatîb el Bağdadî diyor ki: "Verâ"ı (şüphelilerden sakınması) çok idi."

Birgün ağlıyordu Babası, Fudayl (radıyallahü anh) "Yavrucuğum, niçin ağlıyorsun" diye sordu. Buyurdu ki, "Ey babacığım! Eğer kıyâmet günü bir araya gelemezsek, hâlimiz nice olur? Onun için "ağlıyorum." Bunun üzerine Hazreti Fudayl buyurdu ki, "Yavrucuğum Abdullah bin Mübârek (radıyallahü anh) buyuruyor ki, Allahü teâlâ için dünyâdan kesilen kimsenin hali ne güzeldir." Ali bin Fudayl (radıyallahü anh) bu sözleri duyunca düşüp bayıldı.

> Süfyân bin Uyeyne (radıyallahü anh) buyuruyor ki: "Fudayl bin Iyâd ve oğlu kadar Allahdan korkması çok olan kimse görmedim." Hazreti Fudayl buyuruyor ki: "Birgün oğlum Ali'yi, evin avlusunda şöyle söylerken gördüm "Yâ Ali, ateşten kurtuluş ne zaman?" Fudayl bin Iyâd (radıyallahü anh) buyuruyor ki "Kûfe'de bir keçimiz vardı. Birgün başkalarının arpalarından yemişti. Bundan sonra o keçinin sütünden içmedik. İbn-i Mübârek buyuruyor ki, "Zamanımızda insanların en üstünü, Fudayl ve oğlu Ali'dir" Havf (Allahü teâlânın azâbından korkmak) ve Reca (Allahü teâlânın rahmetinden ümidli olmak) ve faziletleri hakkında anlatılan kıssalar çoktur. (Bkz. Fudayl bin Iyâd (radıyallahü anh) Birgün Ali bin Fudayl bir kimsenin,"O gün insanlar, âlemlerin Rabbi için (Ona hesab vermek için kabirlerinden) kalkacaklar" (Mutaffifîn-6) âyet-i kerîmesini okumakta olduğunu duydu. Bunun tesiri ile bayıldı ve yere düştü. Birgün, Ali bin Fudayl (radıyallahü anh) ağlıyordu. "Seni ağlatan nedir?" diye sordular. "Bana zulmedene, yârın Allahü teâlânın huzûruna çıkıp da, hiçbir sebep yokken niçin zulm ettiği kendisine sorulunca, hiçbir cevap veremiyecek olan kimseye acıyorum da onun için ağlıyorum" buyurdu.

Hazreti Fudayl bin Iyâd'a, oğlu Ali'nin (radıyallahü anh) "Yalnız başıma öyle bir yerde olsam ki, ben insanları görsem, ama insanlar görmeseler" dediğini söylediler.

Hazreti Fudayl “Keşke oğlum Ali (radıyallahü anh), sözünü tamamlasaydı ve deseydi ki; “Öyle bir yerde olsam ki, insanlar beni, ben de insanları görmesem” buyurdu.

Babasından bir müddet önce vefât etti.

Vefât etmesine sebep şu idi ki, Ali bin Fudayl (radıyallahü anh) Kur’ân-ı kerîmden bir sûreyi sonuna kadar dinlemeye tahammül edemez düşüp bayılırdı. Bir defasında, birisi “El-Kâria” sûresini okuyordu. Ali bin Fudayl bunu dinlerken düşüp bayıldı. Baktılar rûhunu teslim etmiş.

---

1) Hilyet-ül-evliyâ, cild-8, sh. 297
2) Tehzîb-üt-tehzîb, cild-7, 373

www.ehlisunnetbuyukleri.com